

Karta bezpečnostných údajov

podľa 1907/2006/ES, Článok 31

Dátum tlače: 19.10.2010

Revízia: 01.09.2010

1 Identifikácia látky/zmesi a spoločnosti/podniku

Údaje o produkte

- **Obchodný názov:** TYTAN Pokrývačský tesniaci tmel kaučukový
- **Použitie materiálu / zmesi:** Pokrývačský tesniaci tmel - kaučukový.

Identifikácia spoločnosti alebo podniku (distribútor v SR):

Selena Slovakia, s.r.o.
Novozámocká 102, 949 05 Nitra
IČO: 44 926 588
Telefón/fax: 037/642 3795
Email: info@tytan.sk

Identifikácia spoločnosti alebo podniku (výrobca):

Selena Co. S.A.
ul. Powstańców Ślaskich 95
53-332 Wrocław, PL
Tel/Fax: +48 71 78 38 290
Email: export@selena.pl

- **Odborné informácie o KBÚ na vyžiadanie:** EKO-ADR, s.r.o., ekoadr@ekoadr.sk

Núdzový telefón:

tel.: 02/5477 4166, fax: 02/5477 4605

(Národné toxikologické informačné centrum, Klinika pracovného lekárstva a toxikológie FNsP akad. L. Dérera, Limbová 5, 833 05 Bratislava)

2 Identifikácia nebezpečenstiev

- **Označenie nebezpečenstva:** Produkt je klasifikovaný ako nebezpečný podľa chemického zákona.

Zvláštne upozornenia na nebezpečenstvá pre človeka a životné prostredie:

Pri dlhšom alebo opakovanom kontakte s pokožkou môže prísť k vzniku dermatitídy (zápalu pokožky), ktorá je spôsobená odmasťujúcim účinkom rozpúšťadla.

R 10 Horľavý.

R 66 Opakovaná expozícia môže spôsobiť vysušenie alebo popraskanie pokožky.

R 67 Pary môžu spôsobiť ospalosť a závrat.

Klasifikačný systém:

Klasifikácia zodpovedá aktuálnym zoznamom ES, je však doplnená údajmi z odbornej literatúry a firemnými údajmi.

GHS klasifikácia**Pozor**

H226 - Horľavá kvapalina a pary.

Pozor

H336 - Môže spôsobiť ospalosť alebo závraty.

EUH066 EUH066 - Opakovaná expozícia môže spôsobiť vysušenie alebo popraskanie pokožky.

Prevenia:

P210 Uchovávajte mimo dosahu tepla/iskier/otvoreného ohňa/horúcich povrchov. Nefajčite.

P241 Používajte elektrické/ventilačné/osvetľovacie/zariadenie do výbušného prostredia.

P261 Zabráňte vdychovaniu prachu/dymu/plynu/hmly/pár/aerosólov.

Odozva:

P303+P361+P353 PRI KONTAKTE S POKOŽKOU (alebo vlasmi): Odstráňte/vyzlečte všetky kontaminované časti odevu. Pokožku ihneď opláchnite vodou/sprchou.

Uchovávanie:

P405 Uchovávajte uzamknuté.

Zneškodňovanie:

P501 Zneškodnite obsah/obal v súlade s miestnymi/oblasťmi/národnými/medzinárodnými predpismi.

(pokračovanie na strane 2)

Karta bezpečnostných údajov podľa 1907/2006/ES, Článok 31

Dátum tlače: 19.10.2010

Revízia: 01.09.2010

Obchodný názov: TYTAN Pokrývačský tesniaci tmel kaučukový

(pokračovanie zo strany 1)

- **Ďalšie údaje:** Pary tvoria spolu so vzduchom explozívne zmesi.

3 Zloženie/informácie o zložkách

- **Chemická charakteristika**
- **Popis:** Tmel na báze syntetickej gummy.

- **Nebezpečné chemické látky:**

CAS: 123-86-4	butyl acetát	R 10-66-67	=< 40%
EINECS: 204-658-1		Pozor: 2.6/3; 3.8/3	

- **Ďalšie údaje:** Znenie uvedených upozornení na nebezpečenstvo je obsiahnuté v kapitole 16.

4 Opatrenia prvej pomoci

- **Všeobecné inštrukcie:**
Odstrániť zasiahnutý odev. V prípade akejkoľvek neistoty, alebo pri akýchkoľvek príznakoch vyhľadať lekársku pomoc a predložiť túto kartu alebo etiketu prípravku. Dbáť na ochranu vlastného zdravia. Poskytnutie okamžitej lekárskej starostlivosti - záleží na jednotlivých cestách expozície (viď info nižšie).
- **Po vdýchnutí:**
Postihnutého okamžite presunúť na čerstvý vzduch. Pri bezvedomí postihnutého uložiť a dopravovať v stabilizovanej polohe. Okamžite, prípadne podľa symptómov postihnúť, privolať lekára.
- **Po kontakte s pokožkou:**
Postihnutú pokožku umyť vodou a mydlom, dôkladne opláchnuť a prípadne ošetriť ochranným kozmetickým krémom. Nepoužívať žiadne rozpúšťadlá. Pri podráždení pokožky alebo iných príznakoch ďalší postup konzultovať s odborným lekárom.
- **Po kontakte s očami:**
Otvoriť očné viečka, prípadne vybrať kontaktné šošovky a zasiahnuté oko dôkladne vypláchnuť tečúcou vodou po dobu 15 minút. Ďalší postup konzultovať s očným lekárom.
- **Po prehltnutí:**
Dôkladne vypláchnuť ústa vodou a nevyvolávať zvracanie. Postihnutého uložiť v teple a kľude. Okamžite kontaktovať lekára.

5 Protipožiarne opatrenia

- **Vhodné hasiace prostriedky:**
CO₂, hasiaci prášok, hasiaca pena, rozprášený vodný prúd. Typ hasiaceho prostriedku prispôbiť okoliu.
- **Hasiace prostriedky nevhodné z bezpečnostného hľadiska:** Silný vodný prúd.
- **Zvláštne ohrozenie pôsobením látky, jej spodín horenia alebo vznikajúcich plynov:**
Pri horení môže vzniknúť oxid uhoľnatý (CO), oxid uhličitý (CO₂), organické pary a čierny dym. Vdychovanie nebezpečných rozkladných produktov horenia môže mať za následok poškodenie zdravia. Pary sú ťažšie ako vzduch, šíria sa pri zemi a spolu so vzduchom môžu vytvárať explozívne zmesi.
Oxidy dusíka (NO_x).
- **Zvláštne ochranné prostriedky:**
Použiť zodpovedajúcu ochrannú dýchaciu masku s nezávislým prívodom vzduchu a prípadne chemický ochranný odev. Ochranné prostriedky zvoliť podľa veľkosti požiaru.
- **Ďalšie údaje**
Prípravky v uzavretých obaloch, ktoré sú v blízkosti požiaru chladit' vodou. Pokiaľ možno prípravky v nepoškodených obaloch odstrániť z oblasti nebezpečenstva. Kontaminovanú hasiacu vodu oddelene dočasne skladovať, nevypúšťať do kanalizácie. Hasiacu vodu alebo použité hasiace prístroje spolu so zbytkom po horení zlikvidovať podľa príslušných predpisov (zákon o odpadoch, viď bod 15).

6 Opatrenia pri náhodnom uvoľnení

- **Bezpečnostné opatrenia týkajúce sa osôb:**
Rešpektovať pokyny uvedené v bodoch 7 a 8. Zabrániť kontaktu s očami, pokožkou a odevom. Nevdychovať výpary a aerosóly. Priestor dostatočne vetrať. Pri vplyve pár použiť dýchací prístroj. Zákaz vstupu nepovolánym osobám.

(pokračovanie na strane 3)

Karta bezpečnostných údajov podľa 1907/2006/ES, Článok 31

Dátum tlače: 19.10.2010

Revízia: 01.09.2010

Obchodný názov: TYTAN Pokrývačský tesniaci tmel kaučukový

(pokračovanie zo strany 2)

· **Opatrenia týkajúce sa životného prostredia:**

Zabrániť zväčšovaniu uniknutého množstva. Prípravok nenechať vytekať do kanalizácie, povrchových a podzemných vôd, pôdy. Pri kontaminácii riek, jazier, alebo kanalizácie postupovať podľa miestnych predpisov (zákon o vodách, vid' bod 15) a kontaktovať príslušné úrady (predmetný správca kanalizácie, správca vodného toku, Slovenská inšpekcia životného prostredia).

· **Postup pri čistení/zobieraní:**

Nechať vytvrdnúť.

Uniknutý produkt mechanicky pozbierať a potom umiestniť do vhodných nádob. Ďalší postup zneškodnenia sa riadi podľa predpisov, ktoré sú uvedené v bode 13, pozor na hodnoty v bode 8. Zasiahnuté miesto a použité náradie dôkladne umyť vhodným čistiacim prostriedkom, nepoužívať riedidlá.

7 Manipulácia a skladovanie

· **Manipulácia:**

· **Inštrukcie na bezpečnú manipuláciu:**

Pred použitím je nutné sa oboznámiť s obsahom bodov 2, 6, 8 a 11. Rešpektovať zákonné ochranné a bezpečnostné predpisy pre nakladanie s chemickými látkami. Nevdychovať pary/aerosóly. Prípravok držať mimo dosahu otvoreného ohňa a zdrojov vysokej teploty. Rešpektovať pokyny a návod na užívanie uvedený na etikete obalu výrobku.

Pri práci nejest', nepiť a nefajčiť. Pred prestávkou a po skončení práce umyť ruky a vyzliecť znečistený pracovný odev. Tento odev uchovávať oddelene.

· **Inštrukcie na ochranu pred vznikom požiaru a výbuchu:**

Chrániť pred zápalnými zdrojmi. Pary sú ťažšie ako vzduch, šíria sa pri zemi a spolu so vzduchom môžu vytvárať explozívne zmesi. Používané zariadenia uzemnite. Vykonajte opatrenia proti vzniku elektrostatického náboja.

· **Skladovanie:**

· **Požiadavky na skladovacie priestory a nádrže:**

Skladovať na suchom, chladnom a dobre vetranom mieste. Chrániť pred priamym slnečným žiarením, teplom, zdrojmi zapálenia, vodou a vlhkosťou.

Chrániť pred mrazom.

Skladovať v súlade s požiadavkami na skladovanie horľavých kvapalín (vid' bod 15).

· **Inštrukcie ohľadne spoločného skladovania:**

Skladovať oddelene od potravín.

Uskladňovať oddelene od oxidačných prostriedkov.

· **Ďalšie inštrukcie o podmienkach skladovania:** žiadne

· **Určené spôsoby použitia**

Použitie produktu je stanovené výrobcom v návode na užívanie, ktorý je uvedený na etikete obalu alebo v priloženej dokumentácii.

8 Kontrola expozície/osobná ochrana

· **Expozičné limity chemických faktorov súvisiace s pracoviskom:**

123-86-4 butyl acetát

NPEL NPEL hraničný: 960 mg/m³

NPEL priemerný: 480 mg/m³, 100 ppm

· **Ďalšie možné expozičné limity chemických faktorov pre pracovisko:**

benzíny

NPK (Najvyššia prípustná koncentrácia (NPK-P): 1000 mg/m³

Prípustný expozičný limit (PEL): 200 mg/m³

· **Ďalšie upozornenia:** Ako podklad slúžili pri výrobe platné zoznamy.

· **Osobné ochranné prostriedky:**

· **Všeobecné ochranné a hygienické opatrenia:**

Zaistiť dobré vetranie. To môže byť zabezpečené lokálnym odsávaním z pracoviska, alebo celkovým vzduchotechnickým systémom.

Pred prestávkami a po ukončení práce umyť ruky.

(pokračovanie na strane 4)

Karta bezpečnostných údajov podľa 1907/2006/ES, Článok 31

Dátum tlače: 19.10.2010

Revízia: 01.09.2010

Obchodný názov: TYTAN Pokrývačský tesniaci tmel kaučukový

(pokračovanie zo strany 3)

Zaistiť dobré vetranie. To môže byť zabezpečené lokálnym odsávaním z pracoviska, alebo celkovým vzduchotechnickým systémom. Pokiaľ toto nepostačuje k udržaniu koncentrácie pod dovolenými maximálnymi hodnotami pre pracovisko, musí sa pre tento účel nosiť schválený dýchací prístroj. Toto platí iba v prípade, pokiaľ sú stanovené expozičné limity.

· **Ochrana dýchania:**

Pri krátkodobom alebo nepatrnom vplyve filter proti organickým plynom a parám; v prípade intenzívnejšej resp. dlhodobej expozície použiť ochranný dýchací prístroj nezávislý od okolitého ovzdušia.

· **Ochrana rúk:**

Ochranné rukavice (EN 374).

· **Materiál rukavíc** Gumenné rukavice (EN 374).

· **Penetračný čas materiálu rukavíc**

Neboli vykonané žiadne testy, odolnosť rukavíc je potrebné pred použitím testovať. U výrobcu rukavíc zistiť presný penetračný čas materiálu a dodržiavať ho.

· **Ochrana očí:**

Použiť tesne priliehajúce ochranné okuliare vybavené bočnou ochranou (EN 166), alebo tvárový štít.

· **Ochrana tela:** Ochranný pracovný odev, príp. bezpečnostná ochranná obuv.

9 Fyzikálne a chemické vlastnosti

· **Všeobecné údaje**

Skupenstvo:	pastovité
Farba:	rôzna, podľa zafarbenia priesvitná, biela, šedá, hnedá, čierna
Zápach alebo vôňa:	charakteristický mierny

· **Zmena skupenstva**

Bod topenia:	neurčený
Bod varu/oblasť varu:	124°C

· **Bod vzplanutia:** 25°C

· **Teplota zapálenia:** 370°C

· **Samozápalnosť:** produkt nie je samozápalný

· **Nebezpečenstvo výbuchu:** produkt nie je nebezpečný z hľadiska výbušnosti, môže však vytvárať nebezpečné výbušné pary/zmesy so vzduchom

· **Medza výbušnosti:**

Dolná:	1,2 Vol %
Horná:	7,5 Vol %

· **Tlak pary:** 13 mbar

· **Hustota pri 20°C:** 0,94 g/cm³

· **Rozpustnosť v / miešateľnosť s**

Voda: nie sú k dispozícii žiadne údaje

· **Obsah rozpúšťadla:**

VOC (EC) 0,25 kg/kg

(pokračovanie na strane 5)

Karta bezpečnostných údajov podľa 1907/2006/ES, Článok 31

Dátum tlače: 19.10.2010

Revízia: 01.09.2010

Obchodný názov: TYTAN Pokrývačský tesniaci tmel kaučukový

(pokračovanie zo strany 4)

TOC	0,15517 kg/kg
Obsah neprchavých látok:	75 %

10 Stabilita a reaktivita

- **Podmienky pro ktorých je výrobok stabilný:**
Pri dodržaní stanovených predpisov skladovania a používania je prípravok stabilný (viď bod 7). Zabrániť nadmernému zahriatiu rôznymi zdrojmi tepla.
- **Nebezpečné reakcie:** Nie sú známe žiadne.
- **Látky a materiály s ktorými produkt nesmie prísť do kontaktu:** Silné oxidačné činidlá.
- **Nebezpečné produkty rozkladu:**
Pri vysokých teplotách môžu vznikáť nebezpečné rozkladné produkty. Viď bod 5.

11 Toxikologické informácie

- **Akútna toxicita:**
- **Hodnoty LD/LC50 rozhodujúce pre zatriedenie (LD 50 = lethal dose, LC 50 = lethal concentration):**

123-86-4 butyl acetát

orálne	LD50	13100 mg/kg (potkan)
dermálne	LD50	>5000 mg/kg (králik)
inhalatívne	LC50/4 h	>21,0 mg/l (potkan)

- **Iné údaje:**
Produkt:
LC50/orálne/potkan 10 800 mg/kg
LC50/dermálne/potkan 17 600 mg/kg
LC50/inhalačne aerosóly/potkan 200 ppm/4hod
- **Primárny dráždivý účinok:**
- **na pokožku:**
Pri dlhodobejšom kontakte môže prísť k podráždeniu pokožky a poprípade k dermatitíde (zápalu pokožky).
Produkt odmastuje a vysušuje pokožku.
Môže spôsobiť vysušenie alebo popraskanie pokožky.
- **na oči:**
Produkt môže dráždiť oči.
(aj výpary)
- **Senzibilizácia:**
V prípade dlhšej expozície môže dôjsť k senzibilizačnému účinku v dôsledku kontaktu s pokožkou.
- **Ostatné údaje (experimentálna toxikológia):**
Skúšky preukázali možnosť mutagénnych defektov na laboratórnych zvieratách.
- **Expozícia vdychovaním:**
Pri vdychovaní môže prísť k podráždeniu respiračného traktu.
Pary môžu spôsobiť ospalosť a závrat. Môže zasiahnuť CNS.
- **Expozícia požitím:**
Môže prísť k podráždeniu tráviaceho traktu, môže nastať nevoľnosť a zvracanie.
Môže spôsobiť zdravotné poruchy.
- **Účinky CMR (karcinogenosť, mutagenosť a reprodukčná toxicita)**
Pre výrobok nestanovené. Komponenty zmesi nemajú karcinogénny, mutagénny alebo teratogénny účinok.

12 Ekologické informácie

- **Údaje k eliminácii (perzistencia a odbúrateľnosť):** Produkt nie je biologicky odbúrateľný.
- **Ekotoxické účinky:**
- **Poznámka:** LC50, 96 hod., ryby (mg.l-1): 10 - 100 mg/l
- **Ďalšie ekologické údaje:**
- **Všeobecné údaje:**
Produkt nie je klasifikovaný ako nebezpečný pre životné prostredie.

(pokračovanie na strane 6)

Karta bezpečnostných údajov podľa 1907/2006/ES, Článok 31

Dátum tlače: 19.10.2010

Revízia: 01.09.2010

Obchodný názov: TYTAN Pokrývačský tesniaci tmel kaučukový

(pokračovanie zo strany 5)

Nedopustiť prienik do podzemných vôd, povrchových vôd a kanalizácie.

· **Vlastnosti PBT**

Výrobok neobsahuje látky klasifikované ako PBT alebo vPvB a zaradené do zoznamu látok podliehajúcich povoleniu (príloha XIV Nariadenia 1907/2006/ES, v znení neskorších predpisov).

13 Opatrenia pri zneškodňovaní

· **Produkt:**

· **Odporúčanie:** Nesmie sa likvidovať spolu s odpadom z domácností. Nevypúšťať do kanalizácie.

· **Európsky katalóg odpadov**

Katalógové čísla s hviezdičkou (*) označujú odpady nebezpečné (N), čísla bez hviezdičky označujú odpady nie nebezpečné, tzv. ostatné (O).

08 04 09*	odpadové lepidlá a tesniace materiály obsahujúce organické rozpúšťadlá alebo iné nebezpečné látky
-----------	---

· **Nevyčistené obaly:**

· **Odporúčanie:** Likvidujte v súlade so zákonom o odpadoch ako nebezpečný (N) odpad.

14 Informácie o doprave

· **Preprava po pevnine ADR/RID (ADR - po cestách/RID po železnici):**

· **Trieda ADR/RID:** -

· **Námorná preprava IMDG:**

· **Trieda IMDG:** -

· **Látka znečisťujúca more:** Nie

· **Vzdušná preprava ICAO-TI a IATA-DGR:**

· **Trieda ICAO/IATA:** -

· **Zápis v nákladnom liste:** -

· **Preprava/ďalšie údaje:** Produkt nie je klasifikovaný ako nebezpečná vec z hľadiska dopravných predpisov.

15 Regulačné informácie

· **Označovanie podľa právnych predpisov:**

Produkt je zatriedený a označený podľa smerníc/nariadení ES o nebezpečných látkach a zmesiach.

· **R vety:**

10 Horľavý.

66 Opakovaná expozícia môže spôsobiť vysušenie alebo popraskanie pokožky.

67 Pary môžu spôsobiť ospalosť a závrat.

· **S vety:**

2 Uchovávať mimo dosahu detí.

25 Zabráňte kontaktu s očami.

46 V prípade požitia, okamžite vyhľadajte lekársku pomoc a ukážte tento obal alebo označenie.

· **Správa o chemickej bezpečnosti pre nebezpečné chemické látky obsiahnuté v zmesi:** Nie je spracovaná.

· **Hmatové upozornenie na nebezpečenstvo pre ľudí s poruchou zraku a nevidomých:**

Nemusí byť na obale umiestnené.

· **Vybavenie balenia bezpečnostnými uzávermi odolnými proti otvoreniu deťmi:**

Nemusí byť na obale umiestnené.

· **Právne predpisy:**

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.1272/2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí (CLP), o zmene, doplnení a zrušení smerníc 67/548/EHS a 1999/45/ES a o zmene a doplnení nariadenia (ES) č. 1907/2006.

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č.1907/2006 REACH v platnom znení.

(pokračovanie na strane 7)

Karta bezpečnostných údajov podľa 1907/2006/ES, Článok 31

Dátum tlače: 19.10.2010

Revízia: 01.09.2010

Obchodný názov: TYTAN Pokrývačský tesniaci tmel kaučukový

(pokračovanie zo strany 6)

Zákon č.67/2010 Z.z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon).

Výnos MH SR č. 3/2010, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných požiadavkách na klasifikáciu, označovanie a balenie nebezpečných látok a zmesí.

Zákon č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Nariadenie vlády SR č. 355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci.

Zákon č.223/2001 Z.z. o odpadoch v z.n.z.

Vyhláška MŽP SR č.284/2001 Z.z. ktorou sa ustanovuje katalóg odpadov v z.n.z.

Zákon č.364/2004 Z.z. o vodách a jeho vykonávací vyhláška č.100/2005 Z.z.

Zákon č.124/2006 Z.z. o BOZP.

Vyhláška MV SR č.96/2004 Z.z. ktorou sa ustanovujú zásady protipožiarnej bezpečnosti pri manipulácii a skladovaní horľavých kvapalín, ťažkých vykurovacích olejov a rastlinných a živočíšnych tukov a olejov.

ADR - Európska dohoda o medzinárodnej cestnej preprave nebezpečných vecí

RID - Poriadok medzinárodnej železničnej prepravy nebezpečných tovarov a materiálov

IATA/ICAO Code - Medzinárodné predpisy o vzdušnej preprave nebezpečných vecí

IMDG Code - Medzinárodný predpis o preprave nebezpečných materiálov po mori

16 Ďalšie informácie

Údaje sa opierajú o dnešný stav našich vedomostí, nepredstavujú však záruku vlastností produktu a nezakladajú zmluvný právny vzťah. Karta bezpečnostných údajov je majetkom fyzickej alebo právnickej osoby pre trh SR uvedenej v kapitole 1 a je chránená autorskými právami. Kopírovanie, šírenie alebo predaj bez súhlasu majiteľa je zakázané.

· **Relevantné R-vety**

10 Horľavý.

66 Opakovaná expozícia môže spôsobiť vysušenie alebo popraskanie pokožky.

67 Pary môžu spôsobiť ospalosť a závrat.

· **Pokyny na školenie**

Pracovníci, ktorí s výrobkom pracujú pravidelne a noví pracovníci musia prechádzať pravidelným školením resp. úvodným školením o rizikách a prevencii a ako sa majú správať, aby neohrozili seba a iných. Rozsah a cyklus školenia určuje zamestnávateľ v nadväznosti na zákon o BOZP.

· **Podklady pre zostavenie KBÚ:**

Podkladom pre vypracovanie slovenskej karty bezpečnostných údajov bola karta bezpečnostných údajov vydaná spoločnosťou Selena Bohemia, s.r.o. ČR zo dňa 07.02.2005.

· **Spracovateľ:** EKO-ADR, s.r.o., email: ekoadr@ekoadr.sk